

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2015. évi december hó 1. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete miatt **vádlott**ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.40/2014/17. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a 2015. évi február hó 19. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

I n d o k o l á s

A Zalaegerszegi Törvényszék a 2015. évi február hó 19. napján kelt 3.B.40/2014/17. számú ítéletében a vádlottat emberölés bűntettének kísérlete miatt 17 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetése kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által 2014. június 14. napjától 2015. február 19. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította, rendelkezett a bűnjelekről, és kötelezte a terheltet az eljárás során felmerült 363.525 forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott meg nem jelölt okból, védője elsődlegesen eltérő minősítés és enyhítés, másodlagosan hatályon kívül helyezés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. A vádlott védője fellebbezésének a Be.323.§ (4) bekezdése szerinti írásbeli indokolásában bizonyítási indítványt terjesztett elő, melynek keretén belül új elmeorvos- szakértő kirendelésére, **egyéb1**, **egyéb2**, valamint a vádlott és a sértett közös kiskorú gyermeke, **egyéb3** tanúkénti kihallgatására tett indítványt. Ezen indítvány elutasításának esetére a vádlott terhére rótt bűncselekménynek

életveszélyt okozó testi sértés büntettekénti minősítését, egyben a kiszabott büntetés lényeges enyhítését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozatlanság okából történő hatályon kívül helyezését kérte.

A védő a nyilvános ülésen írásban bejelentett jogorvoslati kérelmének megfelelő tartalommal szólalt fel.

A bejelentett fellebbezéseket és a védő által előterjesztett bizonyítási indítványokat a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak.

A fellebbviteli bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást mentesnek találta a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az teljes körűen felderített, hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz.

Már a nyomozó hatóság is az ügy kiemelkedő tárgyi súlyának megfelelő körütekintéssel folytatta le a nyomozást oly módon, hogy maradéktalanul felderítette, összegyűjtötte és biztosította a jogi jelentőséggel bíró tények feltárásához szükséges bizonyítási eszközöket. A perrendi előírások megtartásával lefolytatott bizonyítási eljárás keretében az elsőfokú bíróság ezeket a bizonyítékokat egyenként, illetve egymással összevetve megvizsgálta, majd azok kellő részletességű és a logika szabályaival összhangban álló értékelésével rekonstruálta a múltbeli történéseket, számot adva az egyes bizonyítékok tartalmi hitelességéről, elfogadásának vagy elvetésének okairól. Köztük arról is, hogy a vádlottvédekezését miért nem fogadta el.

Az indokolási kötelezettségét tehát az elsőfokú bíróság - ténybeli és jogi szempontból egyaránt - megfelelően teljesítette.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érvelésével mindenben egyetértett, ezért mindössze az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyítékok értékelésének általános elveit úgy fogalmazta meg, hogy elsődleges fontosságot a sértettvallomásának tulajdonított, mely vallomás az eljárás teljes tartama alatt mindvégig következetes volt, valamint az általa elmondottakat objektív bizonyítékok, illetve tanúk vallomásai is alátámasztották.

A cselekmény részleteinek rekonstruálása körében a helyszíni szemle adatai, valamint a vádlott és a sértett testének kül- és belvizsgálatán alapuló igazságügyi orvosszakértői vélemények szintén meghatározónak bizonyultak, mely utóbbiak ismertté tették az elszenvedett sérülések keletkezési mechanizmusát is.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a vádlott védekezését elvetette.

A vádlott az eljárás során a vallomását többször megváltoztatta, azonban vallomásainak mindvégig közös eleme volt, hogy a felesége támadta meg, melynek során meg is szurkálta, ő csak védekezett, a felesége sérülései pedig dulakodás közben keletkeztek. E vallomását a bírósági eljárásban annyiban módosította, hogy ekkor már azt adta elő, miszerint összeveszett a feleségével, majd az azt követően történetekre már nem emlékszik.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott érdekköréhez tartozó tanúk a vádlottra nézve, míg a sértetthez közel állók a sértettre nézve tettek kedvezőbb vallomást. E körben azonban szükséges kiemelni tanú 7 tanúként tett vallomását, aki a vádlottal rokoni kapcsolatban áll, azonban a vádlottat agresszív természetűként írta le.

A vádlottnak az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomásai önmagukkal és az objektív bizonyítékokkal is ellentétesek voltak. Ehelyütt elsődlegesen az orvosszakértői véleményekre szükséges utalni, melyek határozottan rögzítették, hogy a sértett sérülései védekezési sérülések voltak, egyben kizárták azt, hogy azok dulakodás közben keletkeztek, míg a vádlott által saját magának okozott sérülésekkel összefüggésben határozottan állították, hogy ezen sérüléseket a vádlott önkezűleg okozta magának.

Ellentmondásos volt a vádlotti vallomás a tekintetben is, hogy a cselekmény elkövetésének estéjén milyen okból történt a vádlott és a sértett közös gyermekének elküldése a vádlott által testvéréhez, tanú 6-hoz. Az ugyanis, hogy ennek oka az volt, hogy ne legyen tanúja a veszekedésüknek azért sem helytálló, mert azt a vádlott sem vitatta, hogy közte és a felesége között a vádbeli nap délutánján a vagyonmegosztás lezajlott, és a vádlott azután küldte el a gyermeket a testvéréhez, amikor a felesége már lefeküdt aludni. Ezt követően tehát közöttük veszekedés már nyilvánvalóan csak abban az esetben lehetett, ha a vádlott az alvó feleségét felébreszti, amely meg is történt.

Szükséges kiemelni továbbá a vádlott védője által a fellebbezés írásbeli indokolásában, valamint a nyilvános ülésen is elmondottakkal összefüggésben, hogy az eljárás során a vádlott egyetlen vallomásában sem állította, hogy kislányát azzal indította útba, hogy vigye el a borítékot a pénzzel és a levéllel testvéréhez, tanú 6-hoz, majd amikor megérkezik adja át neki.

Szintén egyetlen bizonyíték sem merült fel a védő által a nyilvános ülésen becsatolt „Nyilatkozat” elnevezésű okiratban foglaltakon túlmenően az eljárás korábbi szakaszában arra vonatkozóan, hogy a szobában a redőnyt a sértettengedte le és az ablakot ő csukta be, a helyszínen talált fóliával **egyéb3** játszott, a helyszínen talált kést **egyéb3** vitte fel a házba és papírvágásra használta, továbbá arra sem, hogy **egyéb3** mielőtt tanú 6-hoz elindult volna, mindkét szülőjétől elköszönt.

Azon túlmenően tehát, hogy a védelem által a nyilvános ülésen felhozott ezen érveket az eljárás során egyetlen bizonyíték sem támasztotta alá, sőt maga a vádlott is ezzel ellentétes vallomást tett, ezen védői érvelések az életszerűség minden elemét is nélkülözték, egyebekben pedig az ügy megítélése szempontjából jelentőséggel sem bírtak.

A fentiekén túlmenően az elsőfokú bíróság meghallgatta az igazságügyi pszichiáter szakértőket is, akik a nyomozás során előterjesztett szakvéleményüket változatlanul fenntartották; abban a vonatkozásban is, hogy a védelem által hivatkozott rövidzárlati cselekmény kizárható, továbbá a vádlott beszámítási képessége a cselekmény elkövetésének időpontjában teljes volt.

Ilyen előzmények után - figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló szakértői vélemények megalapozottak, minden releváns kérdésben következetesen foglaltak állást, és a Be.109.§-ában írt aggályoktól is mentesek - másik igazságügyi pszichiáter szakértő kirendelése indokolatlannak mutatkozott.

A fentebb kiemelt bizonyítékokra, különösen azok számára és tartalmi hitelességére tekintettel fel sem merülhetett, hogy a sértett sérülései nem a vádlott tevékenységére lennének visszavezethetőek.

Ezeket a körülményeket tehát együttesen értékelve nem lehetett kétséges, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megfelelt a lezajlott eseményeknek, így az - figyelemmel a Be.351.§ (1) bekezdésére - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

A Be.353.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bírósági eljárásban bizonyításnak akkor van helye, ha az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel, vagy az hiányos, továbbá ha a bizonyítás az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti.

Miután a másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete a büntetőjogi főkérdések eldöntéséhez szükséges mértékben felderített, és eljárási szabálysértés sem történt: a védő által előterjesztett bizonyítási indítványban foglaltakra - új szakértő kirendelése, valamint **egyéb1**, **egyéb2** és **egyéb3** tanúkénti kihallgatására - nem kerülhetett sor.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségére, és a cselekmény minősítése is a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt.

Ezért a védőnek az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését célzó indítványa sem volt megalapozott.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védőnek a cselekmény minősítése körében kifejtett álláspontjával sem. Amint arra az elsőfokú bíróság helytállóan utalt, a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, ölési szándékára a cselekmény tárgyi és alanyi tényezőiből kell következtetést levonni, amint azt a 3/2013. Büntető jogegységi határozat is rögzíti.

Az elkövetés eszközéül használt 20 cm pengehosszúságú csontozó kés az emberi élet kioltására nyilvánvalóan alkalmas, mely eszközzel a vádlott 18 külön erőbehatással 18 különböző sérülést okozott a sértettnek. E sérülések közül kettő testüreget megnyitó sérülés, három mellkasi szúrás, míg az áthatoló hasfali szúrás közvetlen életveszélyt okozott. Azt sem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy a 18 szúrt, szúrva metszett sérülést a lakás három különböző helyiségében, viszonylag hosszabb idő alatt okozta a vádlott. Ezek a sérülések okszerűen vezethettek volna a sértett halálához, mely csak az időben érkező szakszerű orvosi ellátás miatt nem következett be.

Az eszközhasználat, annak módja, formája, a vádlott kitartó szándéka mindenképpen túlmutat azon, hogy a vádlott szándéka mindössze testi sértés okozására irányult. Amint arra az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott, a vádlott tudata átfogta a felesége halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánta is. Az pedig, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettet annak ellenére nem ölte meg, hogy alkalmas eszköz és a szükségeshez képest hosszú időtartam állt a rendelkezésére, a cselekmény különös kegyetlenséggel történő elkövetési módjával áll összefüggésben. Ez utóbbival ugyanis a sértett megbüntetése is a célja volt, az tehát, hogy hosszabb időn keresztül szenvedni lássa, mivel nem tudta elfogadni azt a helyzetet, hogy felesége külön életet kíván élni.

Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt, az ítélezési gyakorlat szerint az emberölés előre kitervelten történő minősítése feltételezi, hogy az elkövető a cselekmény véghezvitelének helyét, idejét, annak módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje, a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye. Mindez a cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, az elkövetés szakaszainak megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Az előre kiterveltségnek nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az az ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszódó küzdelme, a céltudatos és tervszerű elkövetés mérlegelése.

Az előre kitervelten elkövetés nem csupán tervszerűségi, gyakorlati, hanem tudati, szándékbeli vizsgálatot is igényel. Ennek elemei az alábbiak: megvan az elkövetőben az ölési szándék, ami a véghezvitelig tartó eltökélt magatartásba torkollik; az ölési tudat már nem csupán indító, hanem célképzet, az ölési alapszándék kialakulásától a véghezvitelig terjedő időszakban a terhelti magatartás

célt követő és a köztes idő legalább annyi, hogy nem lehet rögtönösnek tekinteni a végrehajtást (EBH 2013.B.7.).

Mindezek az elemek - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - a vádlott vonatkozásában maradéktalanul tetten érhetőek voltak. Az a vádlotti magatartás ugyanis, hogy a tíz éves gyermekét éjszaka, búcsúlevéllel és a megtakarított pénzével együtt elküldte testvéréhez, - a védelem álláspontjával ellentétben - nehezen értelmezhető másként, mint úgy, hogy az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét, módját előre átgondolta, azt megtervezte.

Ezért a másodfokú bíróság a védelemnek az előre kitervelten történő elkövetés megállapíthatóságát vitató álláspontjával sem értett egyet.

A büntetés kiszabása körében értékelt súlyosító és enyhítő körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel. Ez mindössze annyiban szorult helyesbítésre, hogy a másodfokú bíróság mellőzte a súlyosító körülmények köréből az élet, testi épség elleni cselekmények elszaporodottságára történő utalást, ugyanis ezt statisztikai adatok nem támasztják alá.

A vádlott cselekménye két oknál fogva is súlyosabban minősül, hiszen előre kitervelten, különös kegyetlenséggel követte el a terhére rótt bűncselekményt. További súlyosító körülmény, hogy annak sértettje közeli hozzátartozója, felesége volt, akinek maradandó fogyatékossgal járó sérülést is okozott.

Enyhítő körülmény a büntetlen előélet. Ugyanakkor töretlen az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az ilyen kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény esetén az súlytalanná válik, gyakorlatilag teljesen elenyészik. A bűncselekmény kísérleti szakban maradt ugyan, azonban bejezett kísérletről lévén szó ez utóbbit enyhítő körülményként értékelni szintén csak igen kis mértékben lehetett.

A vádlotta másodfokú bíróság előtt megbánó magatartást tanúsított, azonban ez sem őszintének, sem komolynak nem volt értékelhető már azért sem, mert ezen megbánását mindössze a másodfokú bírósági eljárásban juttatta kifejezésre.

A bűncselekmény büntetési tétele tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, melynek a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a Btk.80.§ (2) bekezdése szerinti középértéke tizenöt év.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vádlottal szemben a középértéket meghaladó, tizenhét év szabadságvesztést szabott ki.

A büntetőjogi jogkövetkezmények mérlegelésekor a fellebbviteli bíróság tisztában volt e büntetés súlyosságával, azonban az általános és az egyéni megelőzés céljai álláspontja szerint csak így érhetőek el.

Ekként az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett jogorvoslati kérelmek az enyhítést célzó részükben sem voltak megalapozottak.

Az egyéb rendelkezések is törvényesek voltak, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába a Btk.92.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámította.

P é c s, 2015. december 1.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró,
Dr.Hudvágner András s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.40/2014/17. számú ítélete a Pécsi Ítélőtábla Bf.I.68/2015/13. számú végzése folytán a 2015. évi december hó 1. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke